

MRR/H/19(1)/02/08

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

**Wytuczne w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości
w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności
w okresie programowania 2007-2013**

(ZATWIERDZAM)

-/-

Elżbieta Bieńkowska

**Minister Rozwoju
Regionalnego**

Warszawa, 12 lutego 2008

Spis treści

1	Rozdział 1 – Podstawa prawna.....	3
2	Rozdział 2 – Zakres regulacji.....	3
3	Rozdział 3 – Wykaz skrótów i słownik stosowanych pojęć.....	4
4	Rozdział 4 – Zasady ogólne.....	8
4.1	Podrozdział 1 – Informacje przekazywane do KE.....	8
4.2	Podrozdział 2 – Instytucje uczestniczące w systemie.....	9
4.3	Podrozdział 3 – Szczegółowy zakres obowiązków instytucji uczestniczących w systemie raportowania nieprawidłowości	11
5	Rozdział 5 – Zasady informowania o nieprawidłowościach	12
5.1	Podrozdział 1 – Zasady ogólne	12
5.2	Podrozdział 2 – Wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe.....	13
5.3	Podrozdział 3 – Zakwalifikowanie nieprawidłowości.....	14
5.4	Podrozdział 4 – Informowanie o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do KE.....	16
5.4.1	Sekcja 1 – Weryfikacja raportów	18
5.4.2	Sekcja 2 – Informowanie o działaniach następczych.....	19
5.4.3	Sekcja 3 – Przekazywanie informacji o nieprawidłowościach do KE.....	19
5.5	Podrozdział 5 – Informowanie o braku nowych nieprawidłowości podlegających kwartalnemu zgłoszeniu do KE	20
5.6	Podrozdział 6 – Informowanie o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE.....	20
5.7	Podrozdział 7 – Odzyskiwanie środków	21
5.7.1	Sekcja 1 – Informacje ogólne	21
5.7.2	Sekcja 2 – Nieskuteczność postępowania windykacyjnego.....	22
5.8	Podrozdział 8 – Sytuacje szczególne	23
5.8.1	Sekcja 1 – Wykrycie nieprawidłowości przez organy zewnętrzne	23
5.8.2	Sekcja 2 – Obowiązek informowania organów ścigania	23
6	Rozdział 6 – Ochrona informacji	23
7	Rozdział 7 – Kurs Euro	24
	ZAŁĄCZNIK 1	25
	ZAŁĄCZNIK 2	26
	ZAŁĄCZNIK 3	28

1 Rozdział 1 – Podstawa prawna

Niniejsze wytyczne zostały wydane na podstawie art. 35 ust. 3 pkt 10 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.).

2 Rozdział 2 – Zakres regulacji

- 1) Niniejsze wytyczne regulują sposób postępowania w przypadku wykrycia nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006*¹ w związku z realizacją programów operacyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności.
- 2) W niniejszych wytycznych określono sposób realizacji obowiązków Polski wynikających z przepisów art. 70 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* oraz art. 27-36 *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006*², dotyczących informowania Komisji Europejskiej (KE) o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.
- 3) Bez uszczerbku dla niniejszych wytycznych Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym może dodatkowo wydać szczegółowe wytyczne lub procedury postępowania odnoszące się do sposobu postępowania przy wykryciu nieprawidłowości oraz sposobu przekazywania informacji o nieprawidłowościach w ramach podległych jej instytucji.
- 4) Szczegółowy sposób przekazywania informacji o nieprawidłowościach na poziomie krajowym, jak również do KE określa Pełnomocnik Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej, który na mocy § 2 *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2003 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej*³ odpowiada za inicjowanie, koordynację i realizację działań mających na celu zabezpieczenie interesów finansowych Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej.

---

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999. (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25-78).

² Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006, str. 1-169 ze zm.).

³ Dz. U. Nr 119, poz. 1113 oraz z 2004 r. Nr. 170, poz. 1789.

3 Rozdział 3 – Wykaz skrótów i słownik stosowanych pojęć

- 1) Użyte w niniejszych wytycznych skróty oznaczają:
  - a) AFIS – *ang. Anti-Fraud Information System* – system informatyczny, za pomocą którego informacje o nieprawidłowościach przekazywane są do KE;
  - b) GIKS – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej;
  - c) IA – Instytucja Audytowa⁴;
  - d) IC – Instytucja Certyfikująca⁵;
  - e) IK NSRO – Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia⁶;
  - f) IK RPO – Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne⁷;
  - g) IP – Instytucja Pośrednicząca w zarządzaniu Programem Operacyjnym⁸;
  - h) IP II / IW – Instytucja Pośrednicząca II-go stopnia (Instytucja Wdrażająca) w zarządzaniu

---

⁴ Zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. c *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* dla każdego programu operacyjnego państwo członkowskie wyznacza instytucję audytową: krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny, funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, wyznaczony przez państwo członkowskie dla każdego programu operacyjnego i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli. Instytucja audytowa jest powoływana z uwzględnieniem treści art. 14 *Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1783/1999* (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006., str. 1-11). Zgodnie z zapisem dokumentu *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, funkcję Instytucji Audytowej dla wszystkich programów operacyjnych pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, powołany w strukturze Ministerstwa Finansów.

⁵ Zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. b) *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* dla każdego programu operacyjnego państwo członkowskie wyznacza instytucję certyfikującą: krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny, wyznaczone przez państwo członkowskie do poświadczenia deklaracji wydatków i wniosków o płatność przed ich przesłaniem do Komisji. Zgodnie z zapisem dokumentu *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, za certyfikowanie Komisji Europejskiej prawidłowości poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych odpowiada Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, który jako Instytucja Certyfikująca jest w zakresie pełnionej funkcji komórką niezależną od komórek wykonujących funkcje instytucji zarządzających.

⁶ Zgodnie z postanowieniami dokumentu *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie* minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiedzialny jest za koordynację w zakresie zarządzania NSRO i realizacji wszystkich programów Celu Konwergencja i Celu Europejska Współpraca Terytorialna polityki spójności, realizowanych w Polsce i na jej granicach.

⁷ Zgodnie z postanowieniami dokumentu *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie* rolę koordynatora w odniesieniu do regionalnych programów operacyjnych pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

⁸ Zgodnie z przepisami art. 5 pkt 3 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.) rolę instytucji pośredniczącej pełni organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, której została powierzona, w drodze porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą, część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego.

- Programem Operacyjnym⁹; skrót używany w tekście IP II;
- i) IPOC – Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji¹⁰;
  - j) IZ PO / RPO – Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym/Regionalnym Programem Operacyjnym¹¹;
  - k) KE – Komisja Europejska;
  - l) KK EWT – Koordynator Krajowy programu operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
  - m) MF-R – jednostka organizacyjna Ministerstwa Finansów, właściwa w zakresie informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności¹²;
  - n) NIK – Najwyższa Izba Kontroli;
  - o) Pełnomocnik Rządu – Pełnomocnik Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej¹³;
  - p) PO – program operacyjny;
  - q) RIO – Regionalna Izba Obrachunkowa;
  - r) RPO – regionalny program operacyjny;
  - s) SION – System informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu

---

⁹ Zgodnie z przepisami art. 5 pkt 4 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.) rolę instytucji wdrażającej pełni podmiot publiczny lub prywatny, któremu na podstawie porozumienia lub umowy została powierzona, w ramach programu operacyjnego, realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów; instytucja wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) pełni również funkcję instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

¹⁰ Zgodnie z art. 59 ust. 2 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* Państwo Członkowskie może wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących w celu wykonania części lub całości zadań instytucji certyfikującej, za które ponosi ona odpowiedzialność. Zgodnie z zapisem dokumentu *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, rolę Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji pełnią Urzędy Wojewódzkie, do których Instytucja Certyfikująca w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych deleguje część swoich zadań w zakresie certyfikacji.

¹¹ Zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. a *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* dla każdego programu operacyjnego państwo członkowskie wyznacza instytucję zarządzającą: krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny lub prywatny, wyznaczone przez państwo członkowskie do zarządzania programem operacyjnym.

¹² MF-R - komórka organizacyjna ministerstwa Finansów, właściwa w zakresie informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, zapewniająca obsługę Pełnomocnika Rządu i jednocześnie pełniąc rolę AFCOS (Anti-Fraud Coordination Service) – punktu kontaktowego Europejskiego Urzędu ds. Nadużyć Finansowych (OLAF).

¹³ Na podstawie: § 1 ust. 2 *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2003 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej* Pełnomocnikiem Rządu jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013¹⁴;

- t) WE – Wspólnoty Europejskie.
- 2) 2) Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:
- a) Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006 – Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
  - b) Rozporządzenie Komisji (WE) 1828/2006 – Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., zawierające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
  - c) nadużycie finansowe – zgodnie z art. 1 *Konwencji sporządzonej na mocy art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich*¹⁵ jest to jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Wspólnot Europejskich w odniesieniu do wydatków polegające na:
    - wykorzystaniu lub przedstawieniu nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów w celu sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,
    - nieujawnieniu informacji, mimo istnienia szczególnego obowiązku w tym zakresie, w tym samym celu,
    - niewłaściwym wykorzystaniu takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane;
  - d) nieprawidłowość – zgodnie z art. 2 pkt 7 *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006* za nieprawidłowość należy uważać jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa

---

¹⁴ SION jest dokumentem opracowanym na potrzeby krajowe przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej, określającym zasady realizacji obowiązków Polski wynikających z art. 27-36 *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006*, dotyczących informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności i odnosi się do wszystkich Programów Operacyjnych realizowanych na podstawie *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006*.

¹⁵ Dz. U. UE C 316 z 27.11.1995, str. 49—57.

- wspólnotowego¹⁶ wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego;
- e) podejrzenie nadużycia - zgodnie z art. 27 lit. c *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* jest to nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego działania, w szczególności nadużycia określonego w *ust. 1 lit. a Konwencji*, o której mowa w *Rozdziale 3 pkt 2 lit. c* niniejszych wytycznych;
  - f) podmiot gospodarczy - zgodnie z art. 27 lit. a *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* jest to każda osoba fizyczna, prawna lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z Funduszy, z wyjątkiem państwa członkowskiego podczas wykonywania uprawnień władzy publicznej. Zgodnie z powyższym instytucje pełniące role IC, IPOC, IZ PO/RPO, IP i IP II podczas realizowania uprawnień władzy publicznej nie mogą być traktowane jako podmiot gospodarczy¹⁷;
  - g) upadłość – oznacza postępowanie upadłościowe w rozumieniu art. 2 lit a *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego*¹⁸;
  - h) wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe - zgodnie z art. 27 lit. b *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* oznacza wstępną ocenę pisemną wykonaną przez właściwy podmiot administracyjny lub sądowy, stwierdzającą na podstawie konkretnych faktów istnienie nieprawidłowości, bez uszczerbku dla możliwości późniejszego skorygowania lub wycofania wniosku dotyczącego istnienia nieprawidłowości w następstwie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania administracyjnego lub sądowego. Za podmiot administracyjny uważa się również instytucje pełniące funkcje IP lub IP II, które nie są organami administracji państwowej lub samorządowej.

---

¹⁶ Nieprawidłowość ma miejsce również w przypadku naruszenia przepisów prawa krajowego koniecznych do zapewnienia odpowiedniego stosowania prawa wspólnotowego.

¹⁷ Wyjątek stanowi taka sytuacja, kiedy IC, IPOC, IZ PO/RPO, IP i IP II wykorzystują środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności nie realizując uprawnień władzy publicznej, np. są stroną umowy o dofinansowanie jako odbiorca pomocy lub adresatem decyzji o dofinansowaniu.

¹⁸ Dz. U. UE L 160 z 30.06.2000, str. 1.

4 Rozdział 4 – Zasady ogólne

4.1 Podrozdział 1 – Informacje przekazywane do KE

- 1) W związku z realizacją obowiązków Polski wynikających z art. 70 ust. 1 lit. b *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006* oraz art. 27-36 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* w zakresie informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, do KE przekazuje się informacje:
  - a) o nieprawidłowościach będących przedmiotem wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego stwierdzonych bądź podejrzewanych w związku z realizacją programów operacyjnych, podlegających niezwłocznemu zgłoszeniu do KE i w razie potrzeby do innych właściwych Państw Członkowskich zgodnie z art. 29 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*;
  - b) o nieprawidłowościach stwierdzonych bądź podejrzewanych w związku z realizacją programów operacyjnych, podlegających kwartalnemu raportowaniu do KE, które były przedmiotem wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego w danym kwartale na podstawie art. 28 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* albo o braku nieprawidłowości podlegających kwartalnemu raportowaniu do KE;
  - c) o działaniach następczych prowadzonych zgodnie z art. 30 ust. 1 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* w związku z nieprawidłowościami zgłoszonymi do KE.
- 2) Podmiotem odpowiedzialnym za przekazywanie do KE ww. informacji jest Pełnomocnik Rządu, który realizuje zadania przy pomocy MF-R. W celu umożliwienia Pełnomocnikowi Rządu wypełnienia powyższych obowiązków, IZ PO/RPO odpowiada za przygotowanie i przekazanie stosownych informacji o nieprawidłowościach do MF-R.
- 3) W celu zapewnienia realizacji obowiązków w zakresie informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności sposoby i terminy przekazywania informacji o nieprawidłowościach pomiędzy IZ a MF-R oraz innymi instytucjami określi dokument SION, wydany przez Pełnomocnika Rządu w ramach realizacji jego zadań przypisanych *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2003 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej*.
- 4) Oprócz informacji wymienionych w pkt 1, SION określa również sposób zgłaszania do Pełnomocnika Rządu nieprawidłowości, które nie podlegają raportowaniu do KE.

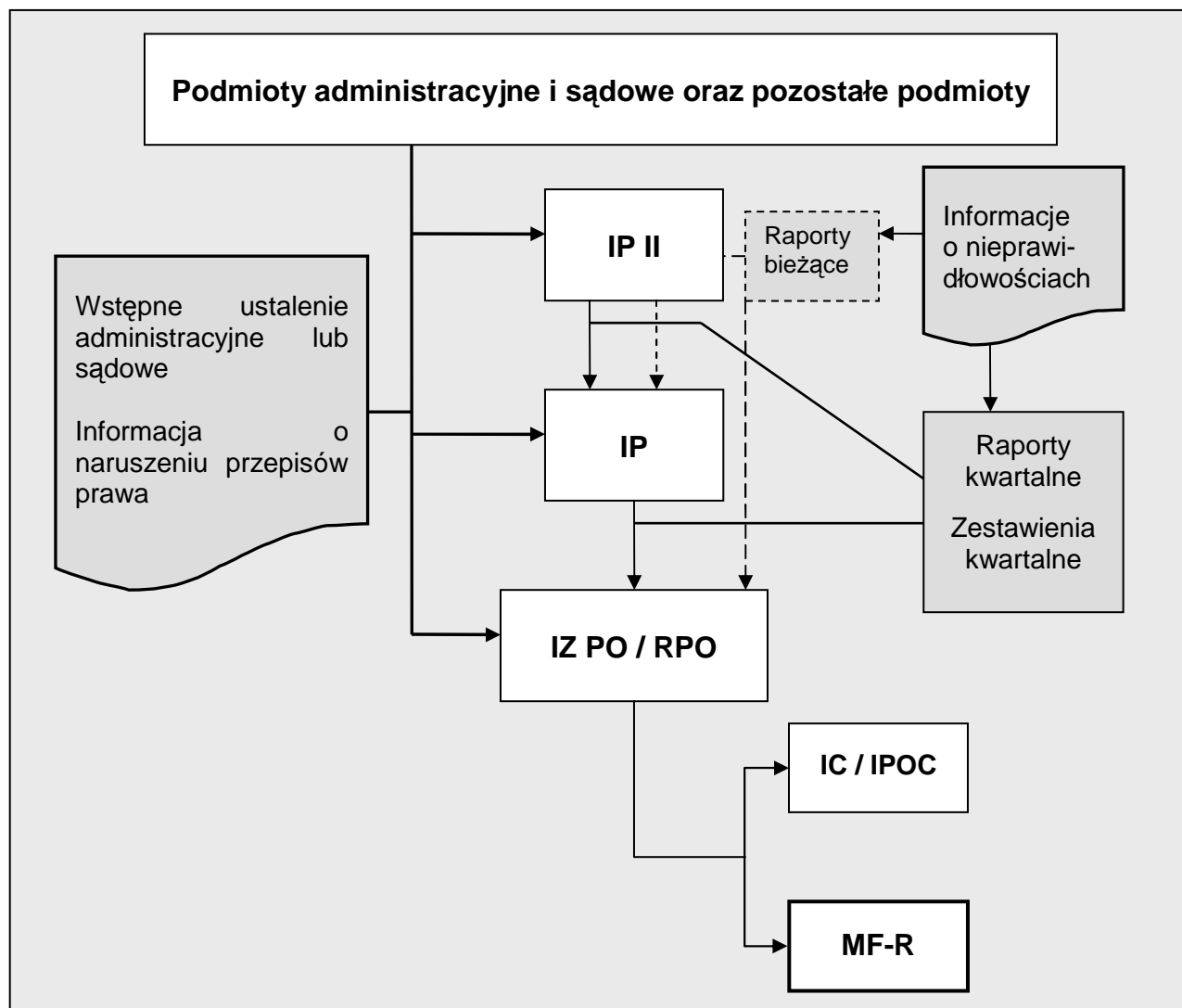

4.2 Podrozdział 2 – Instytucje uczestniczące w systemie

- 1) Za wykrywanie nieprawidłowości w ramach poszczególnych PO/RPO oraz przekazywanie informacji na temat nieprawidłowości do MF-R odpowiedzialne są IZ PO/RPO. Instytucje wykonujące obowiązki z upoważnienia IZ – IP oraz IP II, odpowiadają za wykrywanie oraz przekazywanie informacji o nieprawidłowościach do IZ PO/RPO. Ww. instytucje określa się jako instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach.
- 2) W przypadku programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, gdy Instytucja Zarządzająca programem jest umiejscowiona poza granicami Polski, rolę IZ PO pełni Krajowy Koordynator programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej, który realizuje zadania przypisane w niniejszych wytycznych do obowiązków IZ PO. W programach EWT, informacje o nieprawidłowościach przekazywane są w następujący sposób:
  - a) w przypadku, gdy IZ PO umiejscowiona jest w Polsce, IZ PO przekazuje informacje o nieprawidłowościach dotyczących wydatków poniesionych przez polskich beneficjentów do MF-R i IC na podstawie niniejszych wytycznych. Ponadto IZ PO otrzymuje do wiadomości informacje o nieprawidłowościach dotyczących wydatków poniesionych przez beneficjentów z państw partnerskich, od KK EWT umiejscowionego poza granicami Polski.
  - b) W przypadku, gdy IZ PO umiejscowiona jest poza granicami Polski, KK EWT przekazuje informacje o nieprawidłowościach dotyczących wydatków poniesionych przez polskich beneficjentów do MF-R na podstawie niniejszych wytycznych. Ponadto KK EWT przekazuje IZ PO (umiejscowionej poza granicami Polski) do wiadomości informacje o nieprawidłowościach dotyczących wydatków poniesionych przez polskich beneficjentów. Tryb i wymagany zakres informacji przekazywanych przez KK EWT zostanie określony przez KK EWT w porozumieniu i po akceptacji IZ.
- 3) Pozostałe instytucje uczestniczące we wdrażaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce, w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości, zobowiązane są do przekazania wszelkich istotnych informacji niezwłocznie według następującego schematu:
  - a) IK NSRO, IK RPO, IA przekazują informacje do instytucji, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu;
  - b) IC/IPOC przekazują informacje do IZ PO/RPO.Minimalny zakres informacji, o których mowa powyżej, określono w Załączniku 3 do niniejszych wytycznych.

- 4) Źródłem informacji o przypadkach wystąpienia nieprawidłowości mogą być również wyniki postępowań prowadzonych przez inne podmioty m.in. przez GIKS, NIK, RIO i organy ścigania.
- 5) Do koordynacji działań związanych z przekazywaniem informacji o nieprawidłowościach pomiędzy właściwymi podmiotami jest zobowiązany Pełnomocnik Rządu w oparciu o § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2003 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej.
- 6) Schemat przekazywania informacji o nieprawidłowościach w ramach poszczególnych programów został przedstawiony na Rysunku 1.

Rysunek 1 Schemat przepływu informacji o nieprawidłowościach

4.3 Podrozdział 3 – Szczegółowy zakres obowiązków instytucji uczestniczących w systemie raportowania nieprawidłowości

- 1) Instytucja Zarządzająca PO/RPO jest odpowiedzialna za realizację następujących działań:
  - a) przekazywanie do MF-R i IC/IPOC¹⁹ informacji o nieprawidłowościach, o których mowa w *Podrozdziale 4.1 pkt 1* i w *pkt 4*.
  - b) stworzenie systemu wymiany informacji o nieprawidłowościach w ramach PO/RPO, umożliwiającego IZ realizację wynikających z treści niniejszych wytycznych obowiązków w zakresie przekazywania informacji o nieprawidłowościach;
  - c) gromadzenie informacji na temat kwot podlegających procedurze odzyskiwania i odzyskanych oraz kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla operacji i przekazywanie ich do IC/IPOC (tzw. rejestr dłużników);
  - d) zapewnienie gromadzenia informacji o nieprawidłowościach w programie operacyjnym, w tym zidentyfikowanie obszarów najbardziej narażonych/wrażliwych na wystąpienie nieprawidłowości i rozpowszechnianie informacji o nich wśród podległych instytucji w ramach danego programu operacyjnego. Przykładowa lista obszarów wrażliwych została ujęta w załączniku 2.
- 2) Instytucja Certyfikująca odpowiada w szczególności za:
  - a) informowanie odpowiedniej IZ PO o nieprawidłowościach wykrytych na podstawie własnych działań. W przypadku, gdy dana nieprawidłowość/naruszenie prawa zostanie wykryte przez IPOC, informuje ona właściwą IZ RPO o zaistniałym zdarzeniu i przekazuje pismo w tej sprawie do wiadomości IC;
  - b) prowadzenie ewidencji kwot podlegających procedurze odzyskiwania (w tym również kwot dotyczących nieprawidłowości poniżej progu sprawozdawczego, tj. nieprawidłowości, o których mowa w *podrozdziale 5.3 pkt 5* i kwot odzyskanych oraz wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla operacji na podstawie danych przesłanych przez IZ PO lub IPOC (która otrzymuje odpowiednie informacje od IZ RPO) (tzw. rejestr dłużników) i zwracanie odzyskanych kwot do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich poprzez potrącenie ich z następnej deklaracji wydatków, na podstawie art. 61 lit. f *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*.
  - c) informowanie KE o kwotach, których odzyskanie nie jest wykonalne lub prawdopodobne, zgodnie z art. 30 ust. 2 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*.

---

¹⁹ Użycie w niniejszych Wytycznych zapisu IC/IPOC należy rozumieć następująco: IZ PO przekazuje informacje do IC, IZ RPO przekazuje informacje do właściwej IPOC.

- 3) Pełnomocnik Rządu realizuje w szczególności zadania związane z:
  - a) informowaniem KE o nieprawidłowościach zgłoszonych przez IZ PO/RPO do MF-R, o których mowa w *Podrozdziale 4.1 pkt 1*;
  - b) przekazywaniem do odpowiednich IZ PO/RPO²⁰, IC, IA oraz IK NSRO i IK RPO informacji o nieprawidłowościach zgłoszonych do KE;
  - c) przekazywaniem do IA, IK NSRO oraz IK RPO informacji o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE, które zostały zgłoszone do MF-R przez IZ;
  - d) przygotowaniem zbiorczych analiz na temat nieprawidłowości zgłoszonych do KE i przedstawianiem ich IZ PO/RPO, IA, IC oraz IK NSRO i IK RPO;
  - e) koordynacją działań związanych z przekazywaniem informacji o nieprawidłowościach pomiędzy właściwymi podmiotami zgodnie z *Podrozdziałem 4.2 pkt 4*.

5 Rozdział 5 – Zasady informowania o nieprawidłowościach

5.1 Podrozdział 1 – Zasady ogólne

- 1) Instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach zobowiązane są do:
  - a) weryfikowania otrzymanych informacji o stwierdzonych naruszeniach prawa;
  - b) prowadzenia działań mających na celu wykrycie naruszeń prawa.
- 2) W oparciu o ww. działania instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach oceniają, czy wykryte naruszenie prawa stanowi nieprawidłowość w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*. Ww. ocena stwierdzająca podejrzenie lub wystąpienie nieprawidłowości stanowi wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe.
- 3) Zakwalifikowanie przez ww. instytucje danego przypadku naruszenia prawa jako nieprawidłowości w rozumieniu właściwych rozporządzeń unijnych, powoduje obowiązek sporządzenia odpowiednich zestawień/raportów o nieprawidłowościach, o których mowa w *Podrozdziale 5.4* oraz *5.6*.
- 4) Powyższe raporty/zestawienia sporządzane są przez IP II i IP oraz IZ. Raporty/zestawienia przygotowane przez IP II i IP przesyłane są do IZ, a następnie zgodnie z zasadami przedstawionymi w *Podrozdziale 5.4* przekazywane przez IZ do MF-R i do IC/IPOC. W zależności od rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości informacje te przesyłane są do KE

---

²⁰ W przypadku programu EWT powyższe informacje przekazywane są równocześnie do zlokalizowanych poza granicami Polski IZ, IC oraz IA.

zgodnie z art. 27-36 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* lub system raportowania ogranicza się jedynie do poziomu krajowego.

5.2 Podrozdział 2 – Wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe

- 1) Poprzez wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe, o którym mowa w *rozdziale 3 pkt 2 lit. h)* należy rozumieć oficjalny dokument zatwierdzony przez upoważnioną osobę (np. naczelnika wydziału, Dyrektora Departamentu, Dyrektora instytucji). Za wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe należy uważać w szczególności:
  - a) wynik kontroli lub inny dokument kończący kontrolę lub audyt;
  - b) inny dokument sporządzony w procesie zarządzania i kontroli środków z UE, stwierdzający wystąpienie nieprawidłowości²¹;
  - c) postanowienie o wszczęciu postępowania przez organy ścigania, o ile dokumenty te zawierają informację, czy wykryte naruszenie prawa jest nieprawidłowością w rozumieniu *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*.
- 2) Za datę dokonania wstępnego ustalenia należy uznać odpowiednio:
  - a) dla przypadku określonego w *pkt 1 lit. a* – datę podpisania/odmowy podpisania przez podmiot kontrolowany informacji pokontrolnej lub innego dokumentu kończącego kontrolę lub audyt;
  - b) dla przypadków określonych w *pkt 1 lit. b* – datę dokumentu sporządzonego w celu potwierdzenia uzyskanej informacji lub innego dokumentu sporządzonego w procesie zarządzania i kontroli środków z UE, stwierdzającego wystąpienie nieprawidłowości;
  - c) dla przypadku określonego w *pkt 1 lit. c* – datę wydania postanowienia o wszczęciu postępowania przez organy ścigania.
- 3) W celu zapewnienia skutecznego systemu wykrywania nieprawidłowości, właściwe instytucje powinny:

---

²¹ Dotyczy to również następujących sytuacji:

- Wynik kontroli nie zawiera informacji, że stwierdzone naruszenia prawa są nieprawidłowościami w rozumieniu *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*. Wówczas instytucja odpowiedzialna za informowanie o nieprawidłowościach dokonuje oceny, czy dane naruszenie prawa jest nieprawidłowością. Ww. ocena zakwalifikowania jako nieprawidłowość jest wstępnym ustaleniem administracyjnym;
- W wyniku weryfikacji informacji o wystąpieniu naruszenia przepisów prawa otrzymanej od dowolnego podmiotu w formie informacji anonimowej, prasowej lub innej niepotwierdzonej informacji, zostanie przeprowadzone postępowanie sprawdzające w celu potwierdzenia otrzymanej informacji, a następnie zostanie sporządzony przez właściwą instytucję zaangażowaną w zarządzanie i kontrolę funduszy strukturalnych odpowiedni dokument urzędowy. Dopiero taki dokument, stwierdzający zaistnienie nieprawidłowości należy traktować jako wstępne ustalenie administracyjne lub sądowe.

- a) zapewnić, że działania kontrolne prowadzone są zgodnie z zasadami uregulowanymi w odpowiednich przepisach²²;
  - b) zagwarantować poprawność wydawanych przez siebie ocen poprzez wprowadzenie odpowiednich wewnętrznych procedur sprawdzających;
  - c) zapewnić personel o odpowiednich kwalifikacjach do realizacji przedmiotowych działań.
- 4) W przypadku informacji uzyskanych od podmiotów, które nie dokonują wstępnego ustalenia administracyjnego/sądowego oraz w przypadku gdy dokumenty, o których mowa w pkt 1 nie zawierają informacji, czy wykryte naruszenie prawa jest nieprawidłowością, należy mówić jedynie o stwierdzeniu wystąpienia naruszenia przepisów prawa.
- 5) Informacje wymienione w pkt 4 są przedmiotem oceny instytucji zobowiązanych do przekazywania informacji na temat nieprawidłowości (określonych w *Podrozdziale 4.2 pkt 1*) pod kątem zakwalifikowania ich jako nieprawidłowości w myśl *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*.
- 6) W przypadku, gdy pomimo przeprowadzonej oceny istnieją wątpliwości, czy dane naruszenie prawa jest nieprawidłowością, instytucja zobowiązana do przekazywania informacji na temat nieprawidłowości kontaktuje się z właściwą IZ, która podejmuje ostateczną decyzję w tej sprawie.

5.3 Podrozdział 3 – Zakwalifikowanie nieprawidłowości

- 1) Instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach, które:
- a) stwierdzą, że dany przypadek naruszenia przepisów prawa stanowi nieprawidłowość w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006* w oparciu o ocenę dokonaną we wstępnym ustaleniu administracyjnym lub sądowym lub:
  - b) otrzymają informację o wystąpieniu nieprawidłowości, sporządzoną przez uprawnione do tego podmioty w formie wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego, kwalifikują daną nieprawidłowość jako nieprawidłowość podlegającą bądź niepodlegającą raportowaniu do KE w myśl *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*.
- 2) Ww. ocena powinna zostać sporządzona pisemnie w sposób zapewniający prawidłowe zakwalifikowanie danej nieprawidłowości. IZ PO/RPO może określić wzór sporządzania przedmiotowej oceny w ramach danego programu..

---

²² Zasady prowadzenia działań kontrolnych zostały uregulowane w: *Rozporządzeniu Rady (WE) 1083/2006* (art. 58-62 oraz art. 70), *Rozporządzeniu Komisji (WE) 1828/2006* (art. 12-26), Wytocznych Instytucji Koordynującej NSRO (Wytoczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym) oraz Wytocznych Instytucji Zarządzających programami operacyjnymi.

- 3) Obowiązek informowania KE o wykrytych bądź podejrzewanych nieprawidłowościach powstaje w momencie stwierdzenia wystąpienia przynajmniej jednej z poniższych sytuacji:
- a) zostało popełnione naruszenie prawa krajowego lub wspólnotowego mające skutek finansowy²³ w wysokości co najmniej 10 000 EUR obciążający budżet Wspólnoty (zgodnie z art. 28, ust. 1 oraz art. 36, ust. 1 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*) z wyjątkiem przypadków określonych w art. 28, ust. 2 ww. *Rozporządzenia* i wskazanych w pkt 4 lit. a) niniejszego podrozdziału;
  - b) zostało popełnione naruszenie prawa krajowego lub wspólnotowego mające skutek finansowy w wysokości co najmniej 10 000 EUR obciążający budżet Wspólnoty (zgodnie z art. 28, ust. 1 oraz art. 36, ust. 1 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*) i występuje podejrzenie nadużycia finansowego (oszustwa)²⁴;
  - c) KE wyraźnie zażądała przekazywania informacji dotyczących danej nieprawidłowości (art. 36, ust. 1 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*) niezależnie od stwierdzonej kwoty;
  - d) istnieją uzasadnione obawy, że dana nieprawidłowość może mieć w bardzo krótkim czasie negatywne oddziaływanie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zastosowano nową nieprawidłową praktykę²⁵ prowadzącą do wystąpienia nieprawidłowości, niezależnie od kwoty nieprawidłowości (zgodnie z art. 29 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006*).
- 4) Odstępstwem od procedury informowania KE o nieprawidłowościach odnoszących się do kwoty 10 000 EUR lub wyższej obciążającej budżet Wspólnoty określonej w pkt 3 lit. a, jest wystąpienie następujących sytuacji:
- a) nieprawidłowość polega jedynie na częściowym lub całkowitym zaniechaniu realizacji projektu w ramach współfinansowanego programu operacyjnego na skutek upadłości beneficjenta;
  - b) nieprawidłowość została zgłoszona do IZ RPO/PO, IP, IP II, IC lub IPOC przez beneficjenta z własnej woli i przed wykryciem przez właściwe podmioty, niezależnie od tego, czy miało to miejsce przed lub po dokonaniu płatności z wkładu publicznego;

---

²³ Przez powyższy zapis rozumie się takie naruszenie przepisów prawa, w wyniku którego środki Wspólnoty zostały lub mogłyby zostać nieprawidłowo wypłacone.

²⁴ Podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości o charakterze nadużycia finansowego powinno zostać zgłoszone do organów ścigania przez instytucję, która wykryła ww. nadużycie bądź uzyskała uzasadnione podejrzenie o jego popełnieniu.

²⁵ W przypadku wykrycia nowej praktyki zaleca się, by instytucja informująca skonsultowała się z IK NSRO w celu stwierdzenia, czy dana metoda, która w jednym programie / województwie zostanie uznana za nową, mogła już wystąpić w innym.

c) nieprawidłowość została wykryta i skorygowana przez odpowiednią instytucję przed dokonaniem jakiegokolwiek płatności ze środków publicznych na rzecz beneficjenta oraz przed umieszczeniem przedmiotowych wydatków w przekazanej do Komisji deklaracji wydatków;

Jednakże istnieje obowiązek zgłaszania do KE wszystkich nieprawidłowości poprzedzających upadłość beneficjenta oraz przypadków podejrzewanych nadużyć. Informowanie o tego typu nieprawidłowościach odbywa się na zasadach określonych w *podrozdziale 5.4*.

- 5) Nie podlegają raportowaniu nieprawidłowości odnoszące się do kwoty obciążającej budżet Wspólnoty poniżej 10 000 EUR, z wyłączeniem przypadków określonych w *pkt 3 lit. c i d*.
- 6) Do KE raportowane są wszystkie przypadki wystąpienia nieprawidłowości określone w *pkt 3*). Informacje o tego typu nieprawidłowościach podlegają:
  - a) niezwłocznemu zgłoszeniu do KE²⁶ – dotyczy to przypadków określonych w *pkt 3 lit. d*;
  - b) kwartalnemu zgłoszeniu do KE – dotyczy to przypadków określonych w *pkt 3 lit. a-c*.
- 7) Informacje o nieprawidłowościach określone w *pkt 5* przekazywane są jedynie na poziomie krajowym pomiędzy właściwymi instytucjami i w sposób uregulowany w niniejszych wytycznych oraz w SION.

5.4 Podrozdział 4 – Informowanie o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do KE

- 1) Informacje o nieprawidłowościach kwalifikujących się do niezwłocznego zgłoszenia do KE, o których mowa w *podrozdziale 5.3 pkt 6 lit. a*, przekazywane są w postaci raportów bieżących niezwłocznie po dokonaniu wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego.
- 2) Raporty bieżące są sporządzane i przesyłane przez IP lub IP II do IZ niezwłocznie. W przypadku, gdy raport sporządza IP II, przekazuje go bezpośrednio do IZ oraz do wiadomości właściwej IP. Następnie IZ PO/RPO dokonuje weryfikacji otrzymanych raportów i niezwłocznie przesyła je do MF-R i do IC/IPOC.
- 3) W przypadku, gdy dana nieprawidłowość podlegająca niezwłocznemu zgłoszeniu do KE spełnia warunki nieprawidłowości podlegającej kwartalnemu raportowaniu do KE, informacje o wszystkich postępowaniach prowadzonych w związku z daną nieprawidłowością

---

²⁶ W razie potrzeby tego typu informacje przekazywane są również do właściwych Państw Członkowskich.

zgłaszane są do KE w kolejnych kwartałach na zasadach określonych dla raportów kwartalnych.

- 4) Informacje o nieprawidłowościach podlegających kwartalnemu zgłoszeniu do KE, o których mowa w *podrozdziale 5.3 pkt 6 lit. b*, przekazywane są w postaci raportów kwartalnych. Raporty te są sporządzane i przesyłane przez IP II i IP do instytucji wyższego szczebla systemu zarządzania danym programem operacyjnym w następujący sposób:
  - a) IP II przekazuje raporty kwartalne do IP, która jest odpowiedzialna za weryfikację i przesyłanie ich dalej do IZ;
  - b) następnie IZ PO/RPO dokonuje weryfikacji otrzymanych raportów kwartalnych i przekazuje je do MF-R i do IC/IPOC. Weryfikacja raportów odbywa się wg zasad opisanych w *Sekcji 5.4.1*.
- 5) Raporty kwartalne odnoszą się zarówno do nieprawidłowości, które były przedmiotem wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego w danym kwartale podlegających raportowaniu do KE, jak również do działań następczych prowadzonych w związku z nieprawidłowościami zgłoszonymi w poprzednich kwartałach do KE. Raporty te przesyłane są co kwartał do czasu zakończenia wszystkich postępowań prowadzonych w związku z daną nieprawidłowością.
- 6) Instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach powinny:
  - a) przysyłać raporty w odpowiedniej formie, tj. w wersji papierowej oraz elektronicznej. Wersja elektroniczna przekazywana jest za pomocą nośnika danych dołączonego do raportu;
  - b) przestrzegać terminów przesyłania raportów, które powinny zostać określone przez IZ PO/RPO w ramach danego programu w taki sposób, aby zapewnić terminowe wywiązywanie się IZ PO/RPO z warunków raportowania do MF-R określonych w SION i tym samym z obowiązku raportowania przez MF-R do KE w terminie określonym w *Rozporządzeniu Komisji (WE) 1828/2006*;
  - c) dokonywać każdorazowo weryfikacji otrzymanych raportów według zasad opisanych w *Sekcji 5.4.1*;
  - d) sporządzać raporty zgodnie z instrukcjami i w oparciu o obowiązujące wzory. Wzory raportów i instrukcje ich wypełniania określa Pełnomocnik Rządu; stanowią one podstawę do wymiany informacji pomiędzy IZ a MF-R i w tej formie informacje o nieprawidłowościach będą przekazywane do KE.

5.4.1 Sekcja 1 – Weryfikacja raportów

- 1) Weryfikacja raportów przeprowadzana przez instytucje otrzymujące raporty (IP, IZ) ma na celu zapewnienie, że przepisy i zasady dotyczące informowania o nieprawidłowościach są znane, właściwie interpretowane oraz stosowane. Sposób weryfikacji powinien zostać określony przez IZ PO/RPO.
- 2) Ponadto, w ramach każdego programu operacyjnego, powinny zostać podjęte dodatkowe działania zabezpieczające przed możliwością wystąpienia ryzyka niezidentyfikowania lub błędnego zidentyfikowania danej nieprawidłowości oraz nieterminowości przesyłanych informacji, z uwzględnieniem m.in.:
  - a) zasady dwóch par oczu;
  - b) przeprowadzenia odpowiednich szkoleń lub skierowania na nie osób odpowiedzialnych za przygotowanie i weryfikację ww. informacji;
  - c) stworzenia katalogu najczęściej powtarzających się błędów w procesie identyfikowania nieprawidłowości w celu uniknięcia ich wystąpienia w przyszłości. IZ może przyjąć w tym zakresie rozwiązanie przewidujące stworzenie takiego katalogu dla programu.
- 3) Weryfikacja otrzymanych raportów bieżących i kwartalnych dokonywana jest każdorazowo przez IP/IZ w odniesieniu do:
  - a) poprawności formalnej, tj. prawidłowości ich wypełnienia;
  - b) poprawności merytorycznej, tj. prawidłowości ich zakwalifikowania.
- 4) Weryfikacja prawidłowości wypełnienia raportów, określona w *pkt 3 lit. a* przeprowadzana jest przez instytucję otrzymującą (IP/IZ), która w przypadku nieprawidłowo wypełnionych raportów kieruje do IP II/IP pismo z prośbą o dokonanie korekty raportu:
  - a) w terminie określonym przez IZ w ramach danego programu operacyjnego lub wyznaczonym przez instytucję dokonującą weryfikacji;
  - b) na piśmie zgodnie z zasadami ochrony informacji określonymi w SION.

W przypadkach, kiedy w sposób obiektywny na podstawie posiadanych danych można dokonać korekty raportu, instytucja otrzymująca dokonuje korekty informując jednocześnie o wprowadzonych zmianach instytucję przekazującą raport.
- 5) Weryfikacja prawidłowości zakwalifikowania danej nieprawidłowości określona w *pkt 3 lit. b* przeprowadzana jest przez instytucję otrzymującą raporty (IP/IZ), która w przypadku błędnie zakwalifikowanych nieprawidłowości informuje o tym fakcie instytucję sporządzającą raport (IP II/IP). W przypadku, gdy w wyniku oceny instytucji otrzymującej zostanie stwierdzone, że dana nieprawidłowość nie kwalifikuje się do raportowania do KE, pismo w tej sprawie

przekazywane jest w formie papierowej do instytucji sporządzającej raport, która ma możliwość zgłoszenia zastrzeżeń do dokonanej oceny. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń sprawa jest konsultowana pomiędzy instytucjami z uwzględnieniem terminów i sposobu przesyłania ww. informacji określonych przez IZ PO/RPO w procedurach wewnętrznych dla każdego programu operacyjnego. W przypadku zaistnienia wątpliwości co do zakwalifikowania danej nieprawidłowości przez IP II lub IP, sprawa jest rozstrzygana przez IZ.

- 6) W przypadku, gdy IZ stwierdzi, że dane zawarte w raporcie przekazanym do MF-R są nieprawidłowe lub niekompletne, niezwłocznie dokonuje korekty raportu, wskazując informacje, które zostały zmienione i przekazuje ją do MF-R.

5.4.2 Sekcja 2 – Informowanie o działaniach następczych

- 1) W odniesieniu do *podrozdziału 5.4 pkt 3* oraz *5*, informacje o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do KE stwierdzonych w poprzednich okresach sprawozdawczych są przekazywane w kolejnych kwartałach za pomocą raportów kwartalnych, na zasadach określonych w *podrozdziale 5.4*.
- 2) Powyższe informacje odnoszą się do dostępnych instytucji sporządzającej raport danych na temat działań i wyników podjętych działań prowadzonych przez wszystkie upoważnione instytucje oraz organy ścigania począwszy od daty dokonania wstępnego ustalenia do końca okresu sprawozdawczego. Szczegółowy zakres ww. informacji jest określony w SION.
- 3) Raporty kwartalne przekazuje się do czasu zakończenia wszystkich postępowań prowadzonych w związku z nieprawidłowością, która była przedmiotem wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego, w tym do zakończenia wszystkich postępowań prowadzonych w celu odzyskania środków i nałożenia sankcji i kar administracyjnych lub sądowych.

5.4.3 Sekcja 3 – Przekazywanie informacji o nieprawidłowościach do KE

- 1) Informacje o wszystkich nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do KE są gromadzone i przesyłane przez IZ PO/RPO do MF-R i do IC/IPOC. MF-R dokonuje weryfikacji formalnej i merytorycznej otrzymanych raportów.
- 2) W sytuacji, kiedy MF-R w wyniku przeprowadzonej weryfikacji stwierdzi błędy w sporządzonych raportach, kontaktuje się z odpowiednią instytucją według następujących zasad:

- a) w przypadku, gdy zastrzeżenia dotyczą prawidłowości sporządzenia raportu - kieruje pismo z prośbą o korektę raportu do IZ PO/RPO oraz do wiadomości IC/IPOC;
  - b) w przypadku, gdy zastrzeżenia dotyczą prawidłowości zakwalifikowania nieprawidłowości – informuje o tym odpowiednią IZ PO/RPO oraz IC/IPOC w celu ewentualnego zgłoszenia zastrzeżeń do dokonanej oceny i podjęcia wspólnych konsultacji.
- 3) Po pozytywnie zakończonej weryfikacji, MF-R przekazuje raporty do KE za pomocą systemu informatycznego AFIS lub pocztą tradycyjną z zachowaniem odpowiednich terminów:
    - a) w przypadku raportów bieżących – niezwłocznie;
    - b) w przypadku raportów kwartalnych - w ciągu 2 miesięcy od zakończenia kwartału.
  - 4) Równocześnie informacje o nieprawidłowościach zgłoszonych do KE raportem bieżącym i kwartalnym przekazywane są przez MF-R do IZ PO/RPO, IC, IA, IK NSRO oraz IK RPO za pomocą nośnika danych dołączonego do pisma przewodniego.
  - 5) Szczegółowe zasady dotyczące sposobu weryfikowania ww. raportów oraz terminy przesyłania ich do KE oraz do IZ PO/RPO, IC, IA, IK NSRO oraz IK RPO określa Pełnomocnik Rządu w SION.

5.5 Podrozdział 5 – Informowanie o braku nowych nieprawidłowości podlegających kwartalnemu zgłoszeniu do KE

- 1) W przypadku braku nowych nieprawidłowości podlegających raportowaniu do KE w danym kwartale, IP II informuje IP, a następnie IP przesyła stosowne informacje do IZ PO/RPO w formie pisemnej w odpowiednim terminie uregulowanym przez IZ PO/RPO w ramach danego programu operacyjnego.
- 2) IZ PO/RPO przekazuje następnie informację o braku nowych nieprawidłowości w danym kwartale do MF-R i do IC/IPOC w formie pisemnej w terminie określonym w SION.

5.6 Podrozdział 6 – Informowanie o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE

- 1) Informacje o nieprawidłowościach, o których mowa w *podrozdziale 5.3 pkt 4* nie są zgłaszane do KE, a jedynie przekazywane na poziomie krajowym pomiędzy niżej określonymi instytucjami w formie zestawień kwartalnych, których wzór określa Pełnomocnik Rządu.

- 2) Informowanie o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE przebiega w następujący sposób:
  - a) IP II przekazuje kwartalne zestawienia nieprawidłowości do IP, która jest odpowiedzialna za weryfikację i przesyłanie ich dalej do IZ;
  - b) następnie IZ PO/RPO sporządza i przekazuje co kwartał do MF-R i do IC/IPOC kwartalne zestawienie nieprawidłowości nie podlegających raportowaniu w danym programie w terminie określonym w SION.Zestawienia kwartalne przekazywane są wyłącznie w formie nośnika danych dołączonego do pisma przewodniego.
- 3) Nieprawidłowości niepodlegające raportowaniu do KE umieszczane są tylko raz w zestawieniu kwartalnym odnoszącym się do tego okresu sprawozdawczego, w którym dokonano wstępnego ustalenia.
- 4) Równocześnie instytucja, która otrzymuje zestawienie o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do KE, zobowiązana jest do ich weryfikacji formalnej i merytorycznej, zgodnie z procedurami określonymi dla nieprawidłowości podlegających raportowaniu do KE opisanymi w *Sekcji 5.4.1 pkt 3-5*. W przypadku stwierdzenia, że dana nieprawidłowość kwalifikuje się do raportowania do KE, IP/IP II zobowiązana jest niezwłocznie sporządzić raport o nieprawidłowości zgodnie z zapisami *podrozdziału 5.4*.
- 5) Kwartalne zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu są przedmiotem oceny ze strony MF-R pod kątem prawidłowości ich zakwalifikowania jako nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do KE. W przypadku wątpliwości powstałych w wyniku przeprowadzonej oceny, sprawa jest konsultowana z odpowiednią IZ PO/RPO. W przypadku, gdy IZ uzna, iż dane zawarte w zestawieniu przekazanym do MF-R wymagają korekty, ww. korekta zestawienia jest przekazywana.
- 6) Powyższe informacje odnoszące się do nieprawidłowości niepodlegających zgłoszeniu do KE przekazywane są po zakończonej weryfikacji przez MF-R do IA, IK NSRO oraz IK RPO w formie elektronicznej, za pomocą nośnika danych dołączonego do pisma przewodniego.

5.7 Podrozdział 7 – Odzyskiwanie środków

5.7.1 Sekcja 1 – Informacje ogólne

- 1) Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 15 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* IZ odpowiadają za odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych

beneficjentom, w tym przede wszystkim środków, o których mowa w art. 211 ust. 1 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

- 2) W przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości skutkującej obowiązkiem zwrotu środków przez beneficjenta, IZ wydaje decyzję na podstawie art. 211 ust. 4 *ustawy o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), określając kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.
- 3) Niezależnie od wydania decyzji o zwrocie, przed stwierdzeniem czy zgłoszone naruszenie prawa stanowi nieprawidłowość w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*, instytucja która zawarła z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu może wstrzymać płatności w ramach projektu do czasu ostatecznego wyjaśnienia sprawy, z zastrzeżeniem możliwości wyłączenia z wniosku o płatność zakwestionowanego wydatku i poświadczenia pozostałej wnioskowanej kwoty.

5.7.2 Sekcja 2 – Nieskuteczność postępowania windykacyjnego

- 1) W przypadku, gdy instytucja, która zawarła z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu stwierdzi w oparciu o informacje uzyskane od organów prowadzących postępowanie windykacyjne, że odzyskanie nieprawidłowo wykorzystanej, nienależnie lub w nadmiernej wysokości pobranej kwoty lub jej części nie jest wykonalne lub prawdopodobne, informuje o tym fakcie IZ, w trybie i formie określonej w ramach programu przez IZ. W przypadku, gdy w ramach programu istnieje zarówno IP I jak i IP II, IP II przesyłając do IZ przedmiotową informację podaje ją także do wiadomości IP I.
- 2) IZ PO/RPO przekazuje informacje do IC/IPOC oraz MF-R w sprawozdaniu określonym w art. 30 ust. 2 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* o nieodzyskanej kwocie oraz powodach, dla których kwota ta powinna zostać pokryta przez Wspólnotę bądź przez Polskę. Ponadto w terminie 1 miesiąca od zakończenia półrocza IZ przesyła do IK NSRO powyższe informacje w formie zbiorczych zestawień, w określonej przez siebie formie, za dane półrocze oraz narastająco. Ponadto IZ RPO przesyła ww. informacje do IK RPO stosując powyższe zasady.
- 3) Za przekazywanie ww. sprawozdań do KE odpowiedzialna jest IC po wcześniejszym skontaktowaniu się w tej sprawie z MF-R. Szczegółowy sposób i zasady przekazywania przedmiotowych informacji są przedmiotem odrębnych regulacji.

5.8 Podrozdział 8 – Sytuacje szczególne

5.8.1 Sekcja 1 – Wykrycie nieprawidłowości przez organy zewnętrzne

- 1) Źródłem informacji o przypadkach wystąpienia naruszenia prawa/nieprawidłowości mogą być również wyniki postępowań prowadzonych przez instytucje i organy nieuczestniczące w systemie wdrażania programów współfinansowanych ze środków strukturalnych UE (np. GIKS, NIK, RIO, organy ścigania) oraz informacje uzyskane w związku z tymi postępowaniami.
- 2) Instytucja uczestnicząca w systemie zarządzania funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności (IP II, IP lub IZ), która otrzyma tego typu informacje, powinna dokonać oceny, czy naruszenie prawa stwierdzone przez instytucję zewnętrzną jest nieprawidłowością w rozumieniu *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*. Jeżeli dany przypadek zostanie uznany za nieprawidłowość, informacje te są przesyłane do właściwych instytucji zgodnie z systemem raportowania, o którym mowa w *Podrozdziale 5.4* oraz *5.6*.

5.8.2 Sekcja 2 – Obowiązek informowania organów ścigania

- 1) Szczególnej uwagi wymagają przypadki podejrzenia nadużycia finansowego (oszustw). Podejrzenie nadużycia finansowego powinno zostać zgłoszone do organów ścigania przez instytucję, która wykryła bądź uzyskała uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na zasadach i warunkach wynikających z właściwych przepisów.
- 2) W przypadku, gdy podejrzenie nadużycia finansowego zostało zgłoszone do organów ścigania przez IP II/IP, jest ona również zobowiązana do powiadomienia o zaistniałym zdarzeniu niezwłocznie i w formie pisemnej właściwej IZ PO/RPO.

6 Rozdział 6 – Ochrona informacji

- 1) Informacje na temat nieprawidłowości zawarte w raportach/zestawieniach podlegają ochronie ze względu na umieszczone w nich dane osobowe oraz szczegółowe opisy praktyk prowadzących do wystąpienia nieprawidłowości.
- 2) W związku z powyższym informacje o nieprawidłowościach gromadzone i przetwarzane na podstawie *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* są wykorzystywane wyłącznie „do użytku służbowego”.
- 3) Pojęcie „do użytku służbowego” oznacza, że dane informacje są wykorzystywane na potrzeby działań służbowych podejmowanych przez poszczególnych pracowników i w oparciu o zakres obowiązków im przypisany.

- 4) W celu zapewnienia wyłącznie służbowego wykorzystania tych informacji instytucje odpowiedzialne za przekazywanie informacji o nieprawidłowościach są zobowiązane do:
  - a) przesyłanie raportów/zestawień oraz nośników danych w zaklejonej kopercie dołączonej do pisma przewodniego;
  - b) zapewnienia właściwej ochrony podczas gromadzenia, przetwarzania i przekazywania powyższych informacji zgodnie z *ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926 ze zm.).

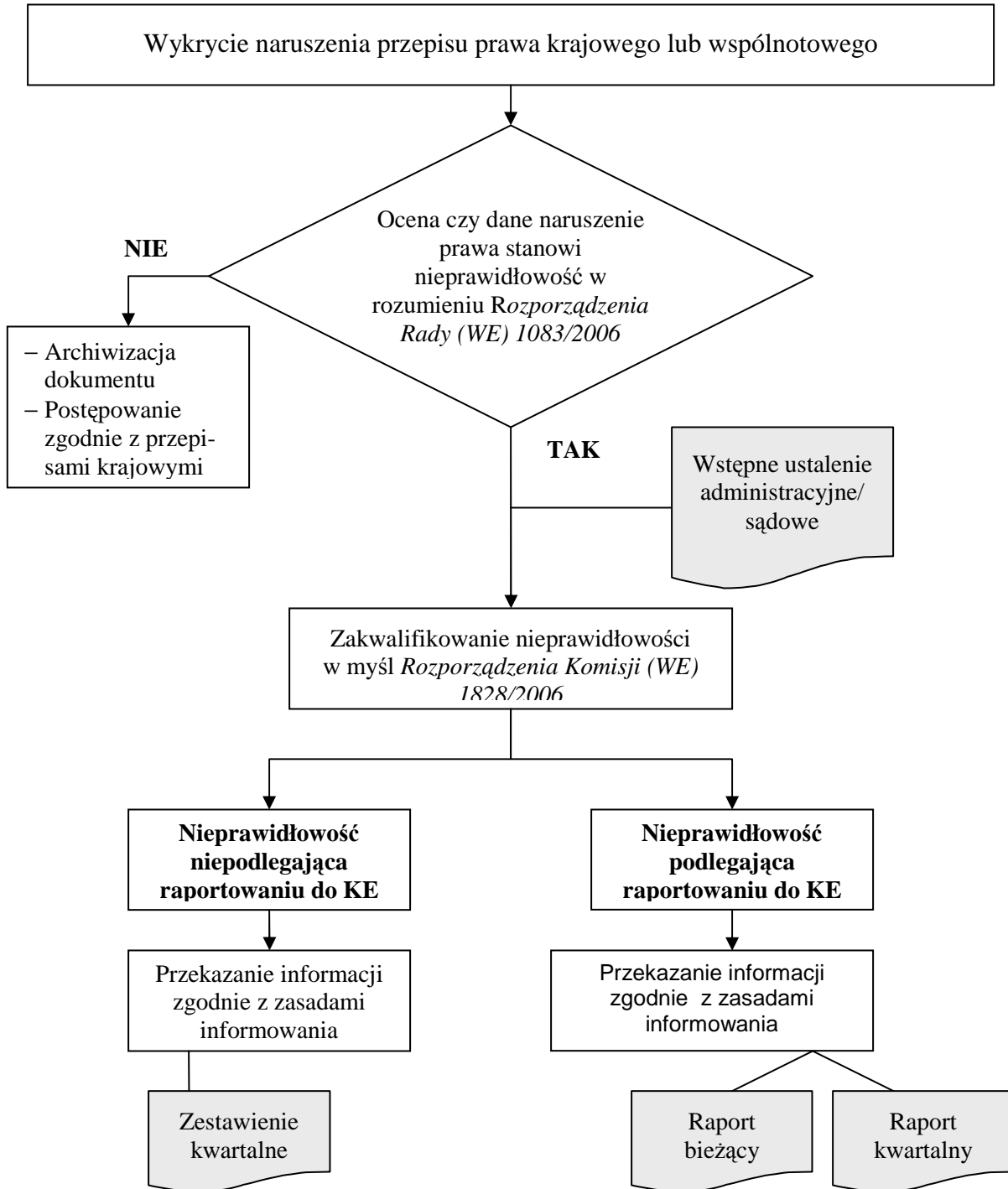
7   Rozdział 7 – Kurs Euro

- 1) Zgodnie z art. 36 ust. 2 *Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006* kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej, stanowiące potencjalną lub faktyczną szkodę finansową IZ, należy w momencie sporządzania raportu/zestawienia przeliczać na EURO.
- 2) Przeliczenia dokonuje się wg miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE w miesiącu, w którym wydatek został zaksięgowany przez IC danego programu operacyjnego. Sposób przekazania ww. informacji przez IC do IZ odbywa się na zasadach ustalonych pomiędzy tymi instytucjami. Kurs księgowy KE jest publikowany w każdym miesiącu na stronie internetowej pod adresem:
<http://europa.eu.int/comm/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en>
- 3) Dopuszcza się stosowanie aktualnego obrachunkowego kursu wymiany KE w sytuacji, gdy wydatek nie został zaksięgowany przez IC.
W takiej sytuacji należy zamieścić odpowiednią informację na temat zastosowanego kursu i powodów, dla których niemożliwe było zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 2.
- 4) W przypadku zmian kursu, o którym mowa w pkt 3, w trakcie kolejnych kwartałów należy zastosować kurs zgodny z *Rozporządzeniem Komisji (WE) 1828/2006* oraz zamieścić stosowną informację o zmianie kursu.
- 5) W przypadku „niejednorazowej” refundacji nieprawidłowego wydatku, odbywającej się etapami poprzez składanie kolejnych wniosków o płatność, do przeliczenia całkowitej kwoty nieprawidłowości stosuje się kilka kursów w zależności od miesiąca, w którym poszczególne części wydatku zostały zaksięgowane przez IC.

ZAŁĄCZNIK 1

Sposób informowania o nieprawidłowościach (postępowania od momentu wykrycia)

ZAŁĄCZNIK 2

Obszary wrażliwe na wystąpienie nieprawidłowości

Obszarami wrażliwymi na wystąpienie nieprawidłowości na podstawie doświadczeń z okresu programowania 2004-2006 są:

- 1) Zamówienia publiczne, w tym w szczególności:
  - a) niezastosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych,
  - b) zastosowanie niewłaściwego trybu zamówienia publicznego,
  - d) niedochowanie warunków związanych z udzieleniem zamówienia publicznego np. błędne ogłoszenie o zamówieniu, niedotrzymanie terminów dotyczących ogłoszenia o zamówieniu lub terminu rozpatrywania ofert,
  - e) nierówne traktowanie wykonawców,
  - f) zatajenie związków kapitałowych i osobowych z wykonawcą;
- 2) Przyznanie dofinansowania nieuprawnionemu beneficjentowi, w szczególności wskutek przedstawienia przez beneficjenta fałszywych dokumentów;
- 3) Refundacja wydatków niekwalifikowalnych, w tym w szczególności:
  - a) podwójne sfinansowanie tego samego wydatku np. zrefundowanie podatku VAT podlegającego zwrotowi w oparciu o *ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* (Dz.U. Nr 54 poz. 535 z późn. zm.), zrefundowanie wydatku podlegającego finansowaniu w ramach innego programu współfinansowanego ze środków publicznych,
  - b) wydatków niezwiązanych z realizowanym projektem,
  - c) wydatków nieuzasadnionych (związanych z realizowanym projektem, lecz zbędnych),
  - d) wydatków zawyżonych – często dotyczy to kosztów osobowych, nieujawniania otrzymanych rabatów,
  - e) wydatków poniesionych na szkolenia, związanych z uczestnictwem osób formalnie niekwalifikujących się do udziału w szkoleniu,
  - g) wydatków, które nie zostały faktycznie poniesione,
  - h) nieuwzględnienie przychodów uzyskiwanych przez beneficjenta w związku z realizowanym projektem;
- 4) Przedstawianie we wniosku o płatność niekompletnej, nieprawidłowej lub sfalszowanej dokumentacji potwierdzającej poniesienie wydatków;
- 5) Brak realizacji przez beneficjenta działań przewidzianych w projekcie;

- 6) Wystąpienie nieprawidłowości w ramach innych projektów realizowanych przez beneficjenta w przeszłości.

ZAŁĄCZNIK 3

Minimalny zakres danych, które powinny zostać zawarte w sporządzanej przez IK NSRO, IK RPO, IA, IC lub IPOC informacji na temat podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości lub wykrycia nieprawidłowości

1. Nazwa instytucji sporządzającej informację o nieprawidłowości.
2. Nazwa i numer projektu.
3. Nazwa funduszu, programu operacyjnego, osi priorytetowej, działania lub poddziałania /schematu.
4. Nazwa Beneficjenta.
5. Informacja o naruszonych przepisach prawa krajowego lub wspólnotowego.
6. Sposób naruszenia przepisów prawa (krótki opis najistotniejszych faktów, w tym wskazanie – o ile jest to możliwe - czy naruszenie prawa powstało wskutek celowego działania czy zaniedbania podmiotu gospodarczego).
7. Wskazanie lub oszacowanie – o ile jest to możliwe - rzeczywistej bądź potencjalnej szkody w ogólnym budżecie Wspólnoty, (tj. środków, które zostały lub mogły zostać nieprawidłowo wydatkowane w wyniku naruszenia przepisów prawa).
8. Data uzyskania podejrzenia lub wykrycia nieprawidłowości.
9. Sposób wykrycia nieprawidłowości lub uzyskania podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości.
10. Określenie – o ile jest to możliwe - czy na podstawie powyższych faktów można stwierdzić, że wykryte naruszenie prawa jest nieprawidłowością w rozumieniu art. 2 pkt 7 *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006*.
11. Wskazanie osoby odpowiedzialnej za sporządzenie oraz zatwierdzenie przedmiotowych informacji wraz z datą dokonania powyższych czynności i podpisem.
12. Dodatkowe uwagi.